

Air Miles to Heaven

Geplaatst op 25 June 2011

Tags: [aflaat](#), [Air Miles](#), [column](#), [heiligdomsvaart](#), [jan van aken](#), [Laurens Bouvrie](#), [maastricht](#)

In de prachtige historische roman *De Valse Dageraad* van Jan van Aken neemt de 99-jarige ik-persoon Hroswith van Wikala de lezer bij de hand en vertelt over een halve eeuw avonturen in de Middeleeuwen. Het boek gaf mij een compleet ander beeld van die vooral als aardedonkere periode bekend staande tijd. Zijn we niet allemaal groot gebracht met het idee dat het leven toen slechter was dan een verblijf in het Vagevuur. Dat geldt in ieder geval niet voor Hroswith. Hoe zal ik het uitdrukken: hij versleet zijn kroonjuwelen zeker niet alleen met urineren. Menig ander karakter uit het boek evenmin. Niet dat deze uitspanning alleen zaligmakend is. Dat zou ik nooit durven

beweren. Hroswith evenmin. Hij geniet van andere culturen, talen en is een groot liefhebber van drank en spijs. Het liefst voorzien van het predicaat exquisite. Naast alle zijn avonturen krijgen we door zijn enorme vrijheidsdrang en eigenwijze karakter een goed beeld van hoe de wereld op dat moment – rond het jaar 1000 – in elkaar steekt. Kort en bondig gezegd: in onze contreien is men nog te stom om voor de duvel te dansen terwijl in het Midden Oosten, Turkije en het gebied dat we nu Italië noemen, de huidige Nederlandse drift om te bezuinigen op cultuur stante pede een standrechtelijke executie oplevert voor degene die zoiets stoms weet te verzinnen en nog laat uitvoeren ook. Tijdens het lezen van Hroswith's escapades gingen mijn gedachte regelmatig naar onze stad. Hoe leefde de Maastrichtenaar van toen? En wat vonden de toenmalige toeristen van Magisch Maastricht. Zeker is in ieder geval dat de stad een populair bestemmingsoord is voor pelgrims. Of toen al iedere zeven jaar en masse het Vrijthof wordt bezocht weten we niet. Het staat nergens beschreven. Helaas kende Maastricht geen zoon met de naam Hroswith. De naam Heiligdomsvaart werd voor het eerst aangetroffen in geschriften uit 1391. Nu, we staan aan de vooravond van de 54e geregistreerde editie, weten we dat het de pelgrims uit die tijd vooral te doen is hun ziel terug te kopen. Een pelgrimstochtje levert bonuspunten op. Erg belangrijk om te bezitten voor het moment waarop het tijdelijke leven tot een eind komt en in het aangezicht van God onze Vader de zonden dienen te worden opgebiecht. Die *air miles to heaven*, toen nog aflaten geheten, konden in Maastricht behoorlijk in getal oplopen. Tegenwoordige bezoekers doen dat nog steeds. Niet om in een goed blaadje bij Onze Lieve Heer te staan. Vooral om 's avonds, kijkend in de spiegel van de hotelkamer, content over zichzelf te wezen. Hroswith zou overigens geen kwaad woord uitspreken over onze tegenwoordig niet zelden decadente manier van leven. Ascetisch leven kan altijd nog. Wanneer we oud en versleten zijn is tijd zat om rein te leven en onze begeerten te beteugelen. En is het niet zo dat we pas, zo leerde Hroswith mij, kunnen genieten van de schoonheid van de eenvoud nadat we eerst de grenzen van zelfzucht opzoeken, wie weet overheen gaan. Toch de komende week, voor alle zekerheid, wel hier en daar een aflaatje inslaan. Je weet maar nooit.